

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA SAĞLIK HAKKI

YETKİN
YAYINLARI

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasbourg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1836-8

© Yetkin Yayınları 2024

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayıncılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

Reyhan TÜFEK

**CEZA İNFAZ KURUMLARINDA
SAĞLIK HAKKI**

Ankara 2024

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	7
KISALTMALAR.....	9
GİRİŞ.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

SAĞLIK HAKKINA ERİŞİMDE BİR HAK ÖZNESİ OLARAK “MAHPUS”

1.1. Ceza İnfaz Kurumları	19
1.1.1. Genel Olarak.....	19
1.1.2. Ceza İnfaz Kurumlarının Sınıflandırılması.....	23
1.2. Mahpusların Sağlık Hakkına Erişiminin Kapsamı	27
1.2.1. Bir Hak Öznesi Olarak Mahpus.....	27
1.2.2. Mahpusların Sağlık Hakkı	34

İKİNCİ BÖLÜM

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA SAĞLIK HAKKI VE DEVLETİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

2.1. Mahpusların Sağlık Hakkı Kapsamında Devletin Yükümlülükleri	43
2.1.1. Genel Olarak.....	43
2.1.2. Önleme ve Koruma Yükümlülüğü	45
2.1.3. Etkili Soruşturma Yükümlülüğü.....	50
2.2. Ceza İnfaz Kurumunda Sağlığa Erişim Standartları.....	57
2.2.1. Doktora Erişim.....	58

2.2.2.	Bakımda Eşitlik.....	67
2.2.3.	Hastanın Onamı ve Mahremiyet.....	70
2.2.4.	Önleyici Sağlık Hizmetleri.....	79
2.2.5.	İlaça ve Tıbbi Malzemeye Erişim.....	83
2.3.	Ceza İnfaz Kurumu Doktoru ve Sağlık Personeli.....	88

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA İNFAZ KURUMU KOŞULLARI VE ÖZEL İHTİYAÇ SAHİBİ MAHPUSLAR

3.1.	Mahpusların Sağlıkını Etkileyen Faktörler.....	95
3.1.1.	Aşırı Kalabalıklaşma.....	96
3.1.2.	Hijyen.....	104
3.1.3.	Beslenme.....	106
3.1.4.	Bulaşıcı Hastalıklar.....	115
3.2.	Özel İhtiyaç Sahibi Mahpuslar.....	120
3.2.1.	Çocuk Mahpuslar.....	121
3.2.2.	Engelli Mahpuslar.....	127
3.2.3.	Hasta Mahpuslar.....	134
3.2.4.	Kadın Mahpuslar.....	139
3.2.5.	LGBTİ+ Mahpuslar.....	145
3.2.6.	Yaşlı Mahpuslar.....	150
3.2.7.	Açlık Grevi Yapan Mahpuslar.....	153
3.3.	Ceza İnfaz Kurumundaki Önlemlerin Hassas Grupta Olan Mahpuslar Üzerindeki Etkisi.....	157
	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	171
	KAYNAKÇA.....	185

KAYNAKÇA

Algan, B. (2017). *Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Atabay, T. (2013). *Özel İhtiyaçlara Sahip Mahpuslar Üzerine El Kitabı*, New York.

Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (2019). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İçtihadına İlişkin Rehber Mahpus Hakları*.

Avrupa Konseyi/ Avrupa Birliği Ortak Programı (2012). *Ceza İnfaz Kurumlarında Sağlık Hizmetleri El Kitabı*, Şen Matbaa, Ankara.

BM Uyuşturucu Maddeler ve Suç Ofisi (2013). *Cezaevi Müdürleri ve Politika Yapıcılar İçin Kadınlar ve Hapsedilme Üzerine El Kitabı*, New York.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği, (2016). *Türkiye’de Çocuk Mahpus Olmak*, CİSST, İstanbul.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği, (2019). *Türkiye’de Kadın Mahpus Olmak*, CİSST, İstanbul.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği, (2021). *Türkiye’de Engelli Mahpus Olmak*, CİSST, İstanbul.

Council of Europe, (2021). *Annual Penal Statistics, Prison Populations SPACE I – 2021*, Strasbourg.

Demirbaş, T. (2021). *İnfaz Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Demirbaş, T. (2022). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Doğan, E. (2017). *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarında Tutuklu ve Hükümlülerin Sağlık Hakkı*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Dođru O., Nalbant A. (2012). *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar- 1. Cilt*, Ankara.

Erem, F. (1996). *Bir Ceza Avukatının Anıları*, Çark Kitapevi Yayınları.

Ertan, İ. (2012). *Uluslararası Boyutlarıyla Sağlık Hakkı*, Legal Yayıncılık, İstanbul.

Feyziođlu M. (1993). "Açlık grevi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 43/1, 157-168.

Foucault, M. (2019). *Hapishanenin Doğuşu*, (çev: Mehmet Ali Kılıçbay), İmge Kitapevi Yayınları, Ankara.

Gözler, K. (2020). *İnsan Hakları Hukuku*, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.

Guide on Article 3 of the European Convention on Human Rights Prohibition of torture.

Güdek K. (2016). *Suçluluk ve Suç Davranışı Adli Sosyal Çalışma*, Nobel Tıp Kitapevleri, Ankara.

Gürler, S. (2016). *Engelli Kadınların İnsan Hakları*, Astana Yayınları, Ankara.

Hakeri, H. (2022). *Tıp ve Sağlık Hukuku El Kitabı*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Hancı H., Ünver Y. (2018), *IV. Uluslararası Sağlık Hukuku Kongresi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Harris D.J., O'Boyle M., Buckley C.M. (2013). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku*, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Güçlendirilmesi Ortak Projesi, Ankara.

Institute for Criminal Policy Research (2019). *Towards A Health-Informed Approach to Penal Reform? Evidence From Ten Countries*, London.

International Centre for Prison Studies (2002). *A Human Rights Approach to Prison Management*, Handbook for prison staff, United Kingdom.

International Centre for Prison Studies, Guidance Note 4 Dealing with prison overcrowding, London.

International Committee of The Red Cross, Health and human rights in prisons, <https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/misc/59n8yx.htm>, (07.01.2023).

Kaan, M. S. (2020). *Tutuklu ve Hükümlülerin Sağlık Hakkı ve Sağlık Hizmetlerine Erişimi*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kalabalık, H. (2017). *İnsan Hakları Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Karakul S. (2016, Güz). “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Sağlık Hakkı – I”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 3/2, 169-206.

Kartal P. M. (2014), *Türk Ceza Hukuku'nda Çocukların Cinsel İstismarı*, Der Yayınları, İstanbul.

Kartal P. M. (2021). “Cezanın İnfazının Ertelenmesi Sebeplerinin Güncel Gelişmeler Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, Suç ve Ceza Dergisi, s. 1-25.

Kılıç, M. (2021). *Pandemi Döneminde Sosyal Haklar, Sosyal Hakların Sosyo-Legal Dinamiği*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Konakçı, B. (2016). Yaşam Hakkı Tartışmaları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihadında Cezaevinde Yaşam ve Sağlık Hakkı İlişkisi, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Köksal, T. D. (2010). Le droit aux soins en détention à la lumière de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Master II Droit et Etudes européennes, Université de Strasbourg Institut des Hautes Etudes Européennes, Strasbourg.

Köksal, T. D. (2019). *Kötü Muamele İddialarının Etkili Soruşturulması Yükümlülüğüne İlişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Kaynakçası*, Ankara.

Melike Orçin, Covid-19 Pandemisi Tutuklu ve Hükümlülerin Dış Dünya ile İletişimlerini Nasıl Etkiledi?, [https:// blog.lexpera.com.tr/covid-19-pandemisi-tutuklu-ve-hukumlulerin-dis-dunya-ile-iletisimlerini-nasil-etkiledi/](https://blog.lexpera.com.tr/covid-19-pandemisi-tutuklu-ve-hukumlulerin-dis-dunya-ile-iletisimlerini-nasil-etkiledi/), (07.01.2023).

Open Society Justice Initiative (2020). The right to health care in prison during the COVID-19 pandemic, <https://www.justiceinitiative.org/uploads/7696dcfd-12e1-4ace-8f28-2a37f4a3c26b/brief-access-to-health-care-in-prisons-07082020.pdf>, (07.01.2023).

Özçetin S., Balaban M. (2014). *Sağlık Hukuku Güncel Sorun ve Yaklaşımlar Örnek Yargı Kararları*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Özgenç İ., Şahin C. (2021). *İnfaz Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Özkan, Ö. (2022). *Ceza Muhakemesi Hukukunda Suça Sü-rüklenen Çocukların Yargılanması*, Adalet Yayınevi, Ankara.

Penal Reform International, Global Prison Trends 2019, London.

Penal Reform International, Global Prison Trends 2019, Special Focus Healthcare in prisons, London.

Penal Reform International, Global Prison Trends 2022, London.

Penal Reform International, Health in prisons: realising the right to health, Penal Reform Briefing No 2007 (2), London.

Pont J. and Harding T.W. (2019). Organisation and Management of Health Care in Prison- Guidelines.

Poroy M. A. (2006). "Yatay İlişkilerde Pozitif Yükümlülük-İn-san Haklarının Yatay İlişkilerde Geçerliliği", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 80/3.

Reidy, A. (2002). *İşkencenin Yasaklanması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz*, Almanya.

Retornaz E. E. (2020). “Cezaevinde Kadın Olmak”, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı, Türk Ceza Reformunun 15. Yılı, Türkiye.

Rick Lines R. (2008). “The right to health of prisoners in international human rights law”, International Journal of Prisoner Health, 4/1, 3-53.

Süslü, G. (2016). *Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlülük*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Svanidze, E. (2019). *Kötü Muamelenin Etkili Soruşturulması, Avrupa Normlarına Dayanan Kılavuz İlkeler*, Epamat Baskı, Ankara.

Tacir H., Altunkaş A. (der.) (2014). *I. Ulusal Sağlık Hukuku “Klinik Araştırmalar ve İlaç Hukuku” Sempozyumu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Tezcan D. (2008). “Hapis Cezalarının İnfazında Pozitif Ayrımcılık”, İnfaz Hukuku ve Özel Durumdaki Hükümlüler, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Antalya.

The Association for the Prevention of Torture, The Global Forum on the OPCAT Preventing Torture, Upholding Dignity: From Pledges to Actions Outcome Report.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, (2015). *Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlü ve Tutuklulara Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında İnceleme Raporu*, TBMM, Ankara.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu, *İzmir Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu*, TBMM, Ankara.

Türkiye İnsan Hakları Kurumu, (2014). “Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Sağlık Hizmetlerine Erişimi Hakkında İnceleme Raporu”, TİHK, 2014/1, Ankara.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (2007). *İşkenceyi Önleme Kılavuzu*, (Çev. Elif Şimşek), Ankara.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (2017). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları ve İstanbul Protokolü, Ankara.

Uluslararası Ceza Reformu (2015). Hapishanelerde güvenlik ve insan onuru dengesi: Önleyici izleme için bir çerçeve, İngiltere.

Ulutürk, H. (2014). *Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

UNESCO (2013). İnsanın Savunmasızlığı ve Kişisel Bütünlüğüne Saygı İlkesi, UNESCO Uluslararası Biyoetik Komitesi (IBC) Raporu.

UNICEF (2003). *Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Uygulama El Kitabı*.

UNICEF, Estimating The Number of Children Deprived of Liberty in The Administration of Justice, New York.

United Nations Office on Drugs and Crime (2013), Handbook on Strategies to Reduce Overcrowding in Prisons, United Nations.

Ülkü, M. (2018). AİHS'in 3. Maddesi Kapsamında Devletin Hürriyetinden Mahrum Bıraktığı Bireylerin Tutulma Koşullarına Yönelik Pozitif Yükümlülükleri, (Basılmamış Doktora Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Wetschko B. R (2017/2018). The Right to Health in Prison A Socio-Economic Right Under the Jurisdiction of the European Court of Human Rights(?), (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), United Kingdom.

WHO (2007). Health in prisons, A WHO guide to the essentials in prison health, WHO Regional Office for Europe.

WHO, (2013). Good governance for prison health in the 21st century, 2013.

WHO, The use of essential drugs: ninth report of the WHO Expert Committee (including the revised Model list of essential drugs), WHO Technical Report Series No.895. Geneva: World

Health Organization: 2000. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42373/WHO_TRS_895.pdf?sequence=1&isAllowed=y (25.06.2023).

Yazar E. (2023). “Ceza İnfaz Kurumlarında Tutulan Mahpusların İnsan Hakları: Cumhuriyet’in İlanınının 100. Yılında Tamamlanan İnsan Hakları Eylem Planı Kapsamındaki Gelişmeler”, *Suç ve Ceza Dergisi*, 16/1, s. 73-133.

Yazar E. (2023), “Ulusal ve Uluslararası Standartlar Çerçevesinde Türkiye’de Mahpusların Nakil Hakkı”, *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 13/2, s. 238-253.

Yenisey F., Nuhoglu A., (2022). *Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yurt, Ç. (2022). *Ceza İnfaz Kurumlarında Sağlık Hakkı, Sağlık Hizmetlerine Erişim ve İdarenin Hukuki Sorumluluğu*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yücel Ö., vd., (ed.) (2021). *Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Uluslararası Standartlar

BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, Madde 12: Ulaşılabilecek En Yüksek Sağlık Standardına Sahip Olma Hakkı, E/C.12/2000/4, <https://www.refworld.org/pdf/4538838d0.pdf>, (07.01.2023).

CAT, (2022). Fifth periodic report submitted by Turkey under article 19 of the Convention pursuant to the simplified reporting procedure, due in 2020.

Committee of Ministers of the Council of Europe (1998). Recommendation No. R (98) 7 of the Committee of Ministers to Member States concerning the ethical and organisational aspects of health care in prison (adopted by the Committee of Ministers on 8 April 1998). Strasbourg, Council of Europe, 1998, <https://rm.coe.int/09000016804fb13c>, (07.01.2023).

Committee On The Rights of The Child, General Comment No. 10 (2007) Children's rights in juvenile justice, CRC/C/GC/10 25 April 2007.

CPT, 10th General Report on the CPT's activities covering the period 1 January to 31 December 1999, 18 August 2000, CPT/Inf (2000) 13.

CPT, 11th General Report on the CPT's activities, CPT/Inf (2001) 16.

CPT, 15th General Report on the CPT's activities, CPT/Inf (2005) 17.

CPT, 2. Genel Raporu.

CPT, 24th General Report of The CPT, CPT/Inf (2015) 1.

CPT, Ceza infaz kurumlarında mahkûm başına düşen yaşam alanı: CPT standartları, CPT/Inf (2015) 44.

CPT, Ceza mevzuatı uyarınca özgürlüklerinden yoksun bırakılan çocuklar (18 yaşından küçük gençler), CPT/Inf (2015) 1-part, 2015.

CPT, Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri, CPT/Inf (93) 12, 1993.

CPT, Combating prison overcrowding, CPT/Inf (2022) 5 – part.

CPT, Documenting and reporting medical evidence of ill-treatment, CPT/Inf (2013) 29-part.

CPT, Ömür boyu hapis cezası mahkûmlarının durumu, CPT/Inf(2016)10-part.

CPT, Psikiyatri kurumlarında yetişkinlere ilişkin zapt etme yöntemleri, CPT/Inf(2017)6.

CPT, Report to the Turkish Government on the visit to Turkey, from 6 to 17 May 2019, CPT/Inf (2020) 24.

CPT, Report to the Turkish Government on the visits to Turkey, from 10 to 16 December 2000 and 10 to 15 January 2001 and from 18 to 21 April and 21 to 24 May 2001, CPT/Inf (2001) 31.

CPT, Women in prison, CPT/Inf(2018)5.

Human Rights Committee, International covenant on civil and political rights, CCPR/C/74/D/763/1997 15 April 2002.

OHCHR, (2022). İstanbul Protokolü, New York and Geneva. https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/publications/2022-06-29/Istanbul-Protocol_Rev2_EN.pdf, (23.03.2023).

Özel Raportör Paul Hunt'ın Raporu, İnsan Hakları Komisyonu, 61. Oturum, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar, E/CN.4/2005/51, 11 Şubat 2005.

United Nations General Assembly, (2022). Older persons deprived of liberty, A/HRC/51/27.

TİHEK Ziyaret Raporları

TİHEK, (2019). Denizli D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti, Rapor No: 2019/15, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/80BD9B.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2019). Menemen R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti, Rapor No: 2019/17, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/ECAEF4.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2020). Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti, Rapor No: 2020/17, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/F7CE62.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2020). Bandırma 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti, Rapor No: 2020/18, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/29D18E.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2020). Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti, Rapor No: 2020/07, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/1F95BF.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2021). Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret Raporu, Rapor No: 2021/14, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/27C67B.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/30, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/9F9846.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/16, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/23E366.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Bayburt M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/05, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/5618F4.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Bingöl M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/46, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/034CB4.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Bitlis E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/39, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/2AE1E7.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Burdur Açık Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/56, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/424A84.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Diyarbakır D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti, Rapor No: 2022/17, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/6E6BF7.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/52, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/x1uk2f.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/14, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/A148F3.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Kahramanmaraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/37, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/A01408.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/25, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/FE69FC.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Kilis L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/41, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/77334E.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Mardin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/19, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/FOEF4E.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Silivri 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/15, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/A8AE1C.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2022). Tunceli A-3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/61, <https://tihek.gov.tr/public/images/kararlar/865m3p.pdf>, (07.01.2023).

TİHEK, (2023). Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2023/17, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/d17ks0.pdf>, (05.03.2024).

TİHEK, (2023). Diyarbakır Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2023/41, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/cyw2ad.pdf>, (05.03.2024).

TİHEK Kararları

TİHEK, 30.10.2018 tarihli ve 2018/99 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 14.11.2018 tarihli ve 2018/100 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 11.12.2018 tarihli ve 2018/106 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 11.12.2018 tarihli ve 2018/105 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 16.04.2019 tarihli ve 2019/26 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 17.07.2019 tarihli ve 2019/43 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 07.01.2020 tarihli ve 2020/1 Karar Nolu Başvuru.
TİHEK, 05.01.2022 tarihli ve 2022/18 Karar Nolu Başvuru.
TİHEK, 11.05.2022 tarihli ve 2022/275 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 11.05.2022 tarihli ve 2022/275 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 23.06.2022 tarihli ve 2022/405 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 09.08.2022 tarihli ve 2022/547 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 08.09.2022 tarihli ve 2022/607 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 22.09.2022 tarihli ve 2022/663 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 04.10.2022 tarihli ve 2022/718 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 25.10.2022 tarihli ve 2022/769 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 07.12.2022 tarihli ve 2022/871 Karar Nolu Başvuru.

TİHEK, 08.02.2024 tarihli ve 2024/126 Karar Nolu Başvuru.

Mahkeme Kararları

AİHM, Aleksenyan ve Rusya Kararı, başvuru no: 46468/06 (2008).

AİHM, Amirov ve Rusya Kararı, başvuru no: 51857/13 (2014).

AİHM, Ananyev ve Diğerleri ve Rusya, başvuru no: 42525/07, 60800/08 (2012).

AİHM, Babar Ahmad ve Diğerleri ve Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 24027/07 (2012).

AİHM, Balogh ve Macaristan Kararı, başvuru no: 47940/99 (2004).

AİHM, Bamouhammad ve Belçika Kararı, başvuru no: 47687/13 (2015).

AİHM, Bouyid ve Belçika Kararı, başvuru no: 23380/09 (2015).

AİHM, Campbell ve Fell/Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 7819/77; 7878/77 (1984).

AİHM, Claes ve Belçika Kararı, başvuru no: 43418/09 (2013).

AİHM, Contrada ve İtalya Kararı, başvuru no:7509/08 (2014).

AİHM, D ve E.S. ve Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 13669/88, (1990).

AİHM, D. G. ve Polonya Kararı, başvuru no: 45705/07 (2013).

AİHM, Dudchenko ve Rusya Kararı, başvuru no: 37717/05 (2017).

AİHM, Ebedin ve Türkiye Kararı, başvuru no: 10839/09 (2018).

AİHM, Elefteriadis ve Romanya Kararı, başvuru no: 38427/05 (2011).

AİHM, Feilazoo ve Malta Kararı, başvuru no: 6865/19 (2021).

AİHM, Filiz Uyan ve Türkiye Kararı, başvuru no: 496/03 (2009).

AİHM, Filiz Uyan ve Türkiye Kararı, başvuru no: 7496/03 (2009).

AİHM, Gorodnichev ve Rusya Kararı, başvuru no: 52058/99 (2007).

AİHM, Grimailovs ve Letonya Kararı, başvuru no: 6087/03 (2013).

AİHM, Gülay Çetin ve Türkiye Kararı, başvuru no: 44084/10 (2013).

AİHM, Gülmen ve Türkiye Kararı, başvuru no: 46171/17 (2017).

AİHM, Henaf ve Fransa Kararı, başvuru no: 65436/01 (2003).

AİHM, Hummatov ve Azerbaycan Kararı, başvuru no: 9852/03 (2007).

AİHM, İlaşcu ve Diğerleri v. Moldova ve Rusya Kararı, başvuru no: 48787/99 (2004).

AİHM, İbrahim Ayhan Özgül ve Türkiye Kararı, başvuru no: 7715/02 (2007).

AİHM, İlerde ve Diğerleri ve Türkiye, başvuru no: 5614/19 (2023).

AİHM, Jakóbski ve Polonya Kararı, başvuru no: 18429/06, (2010).

AİHM, Kalashnikov ve Rusya Kararı, başvuru no: 47095/99 (2002).

AİHM, Keenan ve Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 27229/95 (2001).

AİHM, Khudobin ve Rusya Kararı, başvuru no: 59696/00 (2007).

AİHM, Korneykova ve Korneykov ve Ukrayna Kararı, başvuru no: 56660/12 (2016).

AİHM, Kucheruk ve Ukrayna Kararı, başvuru no: 2570/04 (2007).

AİHM, Kudla ve Polonya Kararı, başvuru no: 30210/96 (2000).

AİHM, Melnik ve Ukrayna Kararı, başvuru no: 72286/01 (2006).

AİHM, Moisejevs ve Letonya Kararı, başvuru no: 64846/01 (2006).

AİHM, Mouisel ve Fransa Kararı, başvuru no: 67263/01 (2002).

AİHM, N.T. ve Rusya Kararı, başvuru no: 14727/11 (2020).

AİHM, Nevmerzhitsky ve Ukrayna Kararı, başvuru no: 54825/00 (2005).

AİHM, O'Keeffe ve İrlanda Kararı başvuru no: 35810/09 (2014),

AİHM, Okhrimenko ve Ukrayna Kararı, başvuru no: 53896/07 (2009).

AİHM, Özakça ve Türkiye Kararı, başvuru no: 45940/17 (2017).

AİHM, Pantea ve Romanya Kararı, başvuru no: 33343/96 (2003).

AİHM, Papon ve Fransa Kararı, başvuru no: 64666/01 (2001).

AİHM, Piechowicz ve Polonya Kararı, başvuru no: 20071/07 (2012).

AİHM, Premininny ve Rusya Kararı, başvuru no: 44973/04 (2011).

AİHM, Price ve Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 33394/96 (2001).

AİHM, Renolde ve Fransa Kararı, başvuru no: 5608/05 (2008).

AİHM, Rodic ve Diğerleri ve Bosna Hersek Kararı, başvuru no: 22893/05 (2008).

AİHM, Rooman ve Belçika Kararı, başvuru no: 18052/11 (2019).

AİHM, Salman ve Türkiye Kararı, başvuru no: 21986/93 (2000).

AİHM, Selmouni ve Fransa Kararı, başvuru no: 25803/94 (1999).

AİHM, Semih Özakça ve Türkiye Kararı, başvuru no: 45949/17 (2017).

AİHM, Slyusarev ve Rusya Kararı, başvuru no: 60333/00 (2010).

AİHM, Stasi ve Fransa Kararı, başvuru no: 25001/07 (2011).

AİHM, Sukachov ve Ukrayna Kararı, başvuru no: 14057/17 (2020).

AİHM, Szuluk ve Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 36936/05 (2009).

AİHM, V. D. ve Romanya Kararı, başvuru no: 7078/02 (2010).

AİHM, Vinter ve Diğerleri ve Birleşik Krallık Kararı, başvuru no: 66069/09 (2013).

AİHM, Vladimir Vasilyev ve Rusya Kararı, başvuru no: 28370/05 (2012).

AİHM, X ve Türkiye Kararı, başvuru no: 24626/09 (2012).

AİHM, Z ve Diğerleri ve Birleşik Krallık, başvuru no: 29392/95 (2001).

AİHM, Muršić ve Hırvatistan Kararı, başvuru no: 7334/13 (2016).

AİHM, Varga ve Diğerleri ve Macaristan Kararı, başvuru no: 14097/12 (2015).

AYM, Cengiz Yetgin, Başvuru No: 2019/39068, K.T. 14.06.2023.

AYM, F.E. ve Diğerleri, Başvuru No: 2014/15586, K.T. 23.01.2019.

AYM, Mehmet Arslan, Başvuru No: 2019/791, K.T. 24.11.2021.

AYM, Nasrullah Kuran (5), Başvuru No: 2018/6319, K.T. 23.02.2022.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E.2016/800, K.2017/120, K.T. 28.02.2017.

Ulusal Mevzuat

09.07.1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun.

01.08.1998 tarihli ve 23420 sayılı Hasta Hakları Yönetmeliği.

12.10.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu.

13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun.

17.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu.

26.05.2005 tarihli ve 25978 sayılı Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumu Personelinin İşe Yönetmeliği.

01.06.2005 tarih ve 25832 sayılı Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik.

20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu.

21.01.2017 tarihli ve 29995 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Yönetmeliği.

29.03.2020 tarihli ve 31083 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik.

Uluslararası Mevzuat

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Üye Devletlere Avrupa Hapishane Kuralları Hakkındaki Rec (2006)2 sayılı Tavsiye Kararı.

Avrupa Sosyal Şartı.

Birleşmiş Milletler Çocuk Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkında Asgari Standart Kurallar.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi.

Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi.

Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme.

Birleşmiş Milletler Kadın Tutuklulara Dair Tutumlar ve Kadın Failler İçin Hapis Dışı Tedbirlere Dair Kurallar.

Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair Sözleşme.

Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar.

Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi.

Dünya Sağlık Örgütü Anayasası, 1946.

Dünya Tabipler Birliği Açlık Grevleri Konusunda Malta Bildirgesi.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.

İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İçin El Kılavuzu.

İşkencenin ve İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi.

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi.

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol.

Minnesota Protokolü Birleşmiş Milletler Hukuk Dışı, Keyfi ve Yargısız İnfazların Önlenmesine ve Soruşturulmasına İlişkin El Kılavuzu.

Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları.

İnternet Siteleri

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/haritaliste>, (07.01.2023).

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/cik-genel-bilgi>, (07.01.2023).

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/hastalik-nedene-niyle-ozel-infaz-uygulamalari>, (07.01.2023).

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/saglik-hizmetleri>, (15.04.2023).

<https://rm.coe.int/16806dbc0c>, (07.01.2023).

<https://rm.coe.int/cm-revision-of-epr-01072020-tr/1680a09978>, (07.01.2023).

<https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>, (15.04.2023).

https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000146180_tur, (07.01.2023).

https://www.echr.coe.int/documents/fs_interim_measures_eng.pdf, (17.04.2023).

<https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/misc/59n8yx.htm>, (07.01.2023).

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2011/10/un-special-rapporteur-torture-calls-prohibition-solitary-confinement>, (17.04.2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/11/20171124-2.htm>, (07.01.2023).

https://www.ttb.org.tr/images/stories/haberler/file/DTB_Beden_aramalari.pdf, (07.01.2023).

<https://www.who.int/about/frequently-asked-questions>, (06.01.2023).

<https://www2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-10535sgc.pdf>, (15.04.2023).